



## Muntjak (*Muntiacus reevesii*)

**Videnskabeligt navn:** *Muntiacus reevesii*

**Synonymer:** *Cervus reevesi*, *Muntiacus lachrymans*

**Kaldenavn:** Muntjak

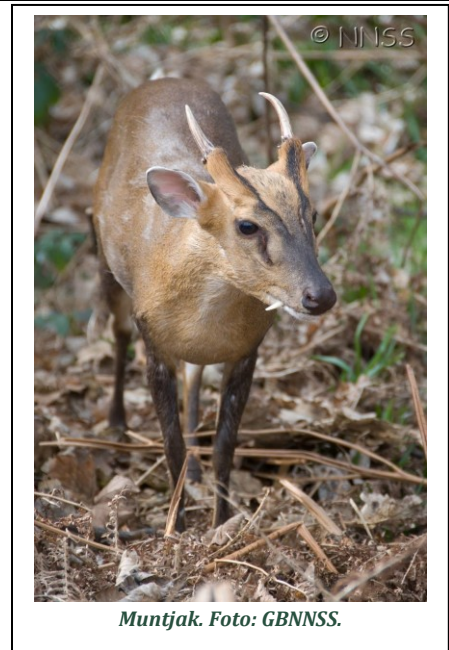
**Synonymer:** Kinesisk muntjak

**Status i Danmark:** Invasiv

**Omfattet af:** EU-listen over invasive arter<sup>12</sup>

### Beskrivelse

Muntjak er lille hjort med en skulderhøjde på 40-45 cm og en kropslængde på 85 cm<sup>1,2</sup>. Den kan veje op til 12-18 kg. Sommerdragten er rødbrun med en lysere bug, hals og kinder. Vinterpelsen er mere gråbrun. Muntjak har en karakteristisk mørke stribe fra snuden op til panden. På hannerne strækker den mørke markering sig op på gevirret. Hanner har et kort gevir med høje rosenstokke (udvækster på pandebenet) og lange, synlige hjørnetænderne i overkæben.



### Forvekslingsmuligheder

Muntjak er væsentligt mindre end rådyr og kan ikke forveksles med hjemmehørende hjortearter. Desuden er de sorte tegninger i hovedet og hannerne synlige hjørnetænder karakteristiske kendetegn.

### Spredningsvej og nuværende udbredelse

Muntjak stammer fra det sydøstlige Kina og Taiwan<sup>3</sup>. Arten er indført til dyreparker, hvorfra individer er undsluppet og har etableret sig i naturen, eller de er udsat som jagtobjekt i flere europæiske lande; England, Wales og Nordirland, Irland, Belgien, Nederlandene og Tyskland<sup>4</sup>. I Storbritannien har muntjak etableret store fritlevende bestande. I Danmark er muntjak observeret fåtalligt i det sydøstlige Midtjylland efter en ulovlig introduktion, samt på Læsø og Fyn. Der er indberettet enkelte muntjak i vildtudbyttet i de seneste år<sup>5</sup>.

### Datagrundlag for artens invasive status i Danmark

Vi benytter en skala fra 0-3 til at vurdere arterne i forhold til de seks parametre spredningspotentiale, levestedets bevarings- og naturværdi, påvirkningen på hjemmehørende arter, påvirkning på økosystemfunktioner, økonomiske effekter og helbredseffekter. 0 svarer til ingen, 1 svarer til lav, 2 svarer til middel og 3 svarer til høj påvirkning. Kvaliteten af data, der ligger til grund for vurderingen, angives på en firetrins skala: meget sikker (empiriske, kvantitative data for arten), sikker (overvejende kvalitative data for arten), middel (udelukkende kvalitative data), usikker (få eller ingen data).



|              | Sprednings-<br>potentiale | Levestedets be-<br>varings- og na-<br>turværdi | Påvirkning af<br>hjemmehø-<br>rende arter | Påvirkning af<br>økosystem-<br>funktioner | Økonomiske<br>effekter | Helbreds ef-<br>fekter |
|--------------|---------------------------|--|---|---|------------------------|------------------------|
| Score        | 3                         | 2  | 2   | 1   | 1                      | 1                      |
| Datakvalitet | sikker                    | meget sikker                                   | sikker                                    | sikker                                    | middel                 | middel                 |

**Spredningspotentiale: 3 (høj)** Spredningspotentialet for muntjak vurderes som høj. Muntjak har ikke en veldefineret ynglesæson. Hunner er kønsmodne, når de er omkring 8 måneder gamle. De føder én unge efter en drægtighedsperiode på 7 måneder<sup>2</sup>. Tvillingefødsler forekommer meget sjældent. I Storbritannien har man konstateret spredningsrater på 1-4 km per år, og stigninger i forekomsten på op til 10 % om året<sup>4</sup>.

**Levestedets bevarings- og naturværdi: 2 (middel).** Bevarings- og naturværdi for muntjaks levesteder vurderes som middel. Muntjak lever i løv-, blandings- og nåleskove med en tæt underskov, men de kan også leve i krat, vådområder og parklandskaber<sup>1,3,7</sup>.

**Påvirkning af hjemmehørende arter: 2 (middel).** Påvirkningen af hjemmehørende arter fra muntjak vurderes ud fra et forsigtighedsprincip som middel. Muntjak kan opnå højere bestandstætheder (>100 per km<sup>2</sup>) end rådyr, og den kan formentlig fortrænge rådyret<sup>7</sup>. Muntjak æder hovedsageligt planter, men den tager også frugt, svampe, fugleæg og ådsler<sup>6</sup>. Ved høje tætheder har muntjak væsentlige negative effekter på vækst og blomstring af buske og urter i skovbunden, fx på hassel, brombær, anemoner og orkideer<sup>6,7</sup>. Det fører til en mere artsfattig skovbund, der er mere domineret af græsser, hvilket har indirekte effekter på sammensætningen af invertebratsamfundene<sup>6,7</sup>, og på levevilkår for småfugle og smånavere, inklusiv beskyttede arter som hasselmus<sup>1,6,9</sup>

**Påvirkning af økosystemfunktioner: 1 (lav).** Muntjaks påvirkningen af økosystemfunktioner vurderes som lav ved de aktuelle og forventede tætheder over de næste 10 år. Hvis arten etablerer sig, er der risiko for større påvirkninger. I områder med høje bestandstætheder af muntjak i Storbritannien har man konstateret væsentlige negative påvirkninger af skovøkosystemer og den naturlige regeneration af skove<sup>1,6,7,8</sup>. Muntjaks nedgræsning kan føre til en mere artsfattig vegetation i skovbund og ændre skovenes økologiske funktion som levested for nogle invertebrater, småfugle og pattedyr, fx hasselmus<sup>1,6,9</sup>.

**Økonomiske effekter: 1 (lav).** De økonomiske effekter af muntjak er vurderet som lave på grund af den aktuelt lave forekomst i Danmark. I Storbritannien udgør trafikollisioner med muntjak den væsentligste økonomiske byrde pga. arten<sup>1</sup>. Muntjak kan den være en gene i frugtplantager, haver og parker<sup>1,10</sup>, og i skove kan nedgræsning i tætte bestande af muntjak hæmme den naturlige regeneration af skov<sup>1,6,7</sup>. Muntjak kan bære sygdomme, der kan smitte klovbærende husdyr med økonomiske tab for landbrugsbedrifterne til følge<sup>1,10</sup>.

**Helbredseffekter: 1 (lav).** Helbredseffekter på mennesker for muntjak er vurderet som lav. Effekterne relaterer sig primært til risikoen for trafikollisioner. Muntjak kan som andre klovdyr også bære zoonoser, der kan smitte mennesker<sup>11</sup>.



## Kilder

- <sup>1</sup> O'Flynn C, Kelly J, O'Rourke E 2014. Risk Assessment of *Muntiacus reevesi*. Inland Fisheries Ireland and the National Biodiversity Data Centre, Ireland.
- <sup>2</sup> Jensen JK, Jørgensen OF 2017. Pattedyr i Norden. Gyldendal.
- <sup>3</sup> Timmins J, Chan B 2016. *Muntiacus reevesi*. The IUCN Red List of Threatened Species 2016: e.T42191A22166608.
- <sup>4</sup> Ward AI, Richardson S, Mergeay J 2021. Reeves' muntjac populations continue to grow and spread across Great Britain and are invading continental Europe. *European Journal of Wildlife Research* 67: 34.
- <sup>5</sup> Aarhus Universitet, Fauna. <https://fauna.au.dk/jagt-og-vildtforvaltning/vildtudbytte> (besøgt 1. april 2022).
- <sup>6</sup> Cooke AS, Farrell L 2001. Impact of muntjac deer (*Muntiacus reevesi*) at Monks Wood National Nature Reserve, Cambridgeshire, eastern England. *Forestry* 74: 241–250.
- <sup>7</sup> Cooke AS 2021. Colonisation, impacts in conservation woodland and management of Reeves' muntjac (*Muntiacus reevesi*) in an English county. *European Journal of Wildlife Research* 67: 35.
- <sup>8</sup> Hemami MR, Watkinson AR, Dolman PM 2005. Population densities and habitat associations of introduced muntjac *Muntiacus reevesi* and native roe deer *Capreolus capreolus* in a lowland pine forest. *Forest Ecology and Management* 215: 224–238.
- <sup>9</sup> Flowerdew JR, Ellwood SA 2001. Impacts of woodland deer on small mammal ecology. *Forestry* 74: 277–287.
- <sup>10</sup> Putman RJ, Moore NP 1998. Impact of deer in lowland Britain on agriculture, forestry and conservation habitats. *Mammal Review* 28: 141–164.
- <sup>11</sup> Böhm M, White PCL, Chambers J, Smith L, Hutchings MR 2007. Wild deer as a source of infection for livestock and humans in the UK. *The Veterinary Journal* 174: 260–276.
- <sup>12</sup> EU-forordningen om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (EU-forordning nr. 1143/2014). <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:02014R1143-20191214>.